

ELEKTRO- i RADJOTECHNIKA

ORGAN ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORSTW ELEKTROTECHNICZNYCH NA POLSKĘ ZACHODNIĄ.

Elektrotechnika przyszłości.

Chcąc uniknąć błędów, jakie popełnili prawie wszyscy procy technicznego postępu, należy być nader ostrożnym, zwłaszcza w dzisiejszych czasach, z bawieniem się w przepowiednie na polu techniki. — Wszyscy fanatyci — z Juljuszem Vernem na czele, — o ile się ich przepowiednie wogóle spełniły, pozostawali zawsze poza rzeczywistością. — Niektóre ich fantazje nad dalszym rozwojem techniki, chociażby się one wydawały zupełnie nieprawdopodobne, przedstawiały zaledwie skromną cząstkę tego, czego się w rzeczywistości doczekaliśmy. Ktoby naprzykład w parę lat po wynalezieniu maszyny parowej Watt'a chciał przedstawić dalszy rozwój wypadków w tej właśnie co dopiero rozpoczynającej się epoce pary, nie byłby w stanie, pomimo najbujniejszej fantazji, przewidzieć chociażby najmniejszej części głęboko sięgającego przewrotu, jakim nas rzeczywistość obdarzyła.

Podobnie ma się rzecz dzisiaj w chwili, w której zdolaliśmy zaledwie przekroczyć próg epoki elektrycznej. Mimo to teraz właśnie nadarza się najlepsza pora, gdy niejedne wynalazki znajdują się jeszcze w kolebce, na rozważania tego rodzaju. Pójdziemy zatem za przykładem Jeana Labadies'a, który zadaje sobie pytanie w „La Science et la Vie“, jak się będzie przedstawiała elektrotechnika według wszelkich przewidywań w roku 2000, to znaczy po upływie pozostałych jeszcze 75 latach obecnego stulecia. Przedewszystkiem oczekuje się odkrycia nowych i niewyczerpanych źródeł siły, przez rozwiązanie problemu rozkładu atomów. Wprawdzie Pierre Curie skonstruował już radowy motor, który mógłby zasadniczo funkcjonować bez przerwy około 1750 lat; posiadacz odpowiednich ilości radu, który nie jest już dziś czemś nieosiągalnym (jeden gr. można nabyć za „drobną sumę“ 40 000 zł) mógł stworzyć duże źródło siły, lecz wyzyskanie jej dla celów praktycznych byłoby wtenczas do pomyślenia, gdyby się dało skoncentrować elektryczne spalanie się radu, odbywającego się przez przeciąg 2000 lat, na pare dni. Widoki jednakże na rozwiązanie tego problemu są tak male, jak rozbijanie radjoaktywne atomów innych metali, którego nie można było dotąd jeszcze przeprowadzić, mimo, że stosowano napięcie wiele skromniejszą, jakkolwiek samą w sobie nadzwyczaj wiele skromniejszą jakkolwiek samą w sobie nadzwyczaj prostą przedstawia się idea, prowadząca do nieprzewidzianych perspektyw, a mianowicie: skonstruowanie lekkiego akumulatora, nad czem się już od lat wielu trudzi.

Wiadomo, że woda rozpada się w procesie elektrolitycznym na swoje elementy składowe — wodór i tlen — przy stosowaniu oczywiście odpowiednich dokładnie obliczonych ilości prądu elektrycznego.

Według dzisiejszego stanu elektrotechniki musi się stosować olbrzymie ilości prądu elektrycznego dla wywołania mniejszych reakcji. Cała rzecz polega zatem na tem, aby się starać, nie jak przy próbkach rozbijania atomów, o wytwarzanie elektryczności, lecz o jej gromadzenie. Ze tego rodzaju dążeń nie są wcale rzeczą utopią, wskazują na to pewne zjawiska w naturze, jak np. ogólnie znane, chociaż rzadko występujące kuliste pioruny, będące niczem innym, jak wyladowywaniem się skoncentrowanej, kulisto

sformowanej elektryczności, posiadającej 7 razy większą siłę wybuchową, jak melinit o tej samej objętości. Zwykły kondensator, jak np. „Lejdejska flaszka“ o średnich rozmiarach, zdolny jest pomieścić zaledwie pół kilogramometra energii, a zatem ilość, wystarczającą zaledwie do podniesienia pół kilograma na wysokość jednego metra. Rozwiązanie zatem niniejszego problemu polegałoby jedynie na skonstruowaniu takiego kondensatora, któryby mógł pomieścić tak duże ilości energii, jakie mieszczą się, dajmy na to, w kulistym piorunie. Rozchodziłoby się tutaj o zamknięcie znacznych zapasów elektryczności, która by posiadała dużą gęstość.

Zrealizowanie tej idei, chociażby tylko częściowe, miałyby znaczenie przewrotowe dla najróżniejszych dziedzin techniki, a przedewszystkiem dla sporządzenia lekkich akumulatorów, o których już oddawna technika marzy.

Oczekiwań naszych nie należy jednakże zbyt wygórowywać; ażeby wywołać niebываły wogóle dotąd przewrót w technice, wystarczyłoby narazie zbudować akumulator, któryby był w stanie pomieścić w sobie 100 razy więcej elektryczności, aniżeli akumulatory obecnie używane. Będąc w posiadaniu takiego wynalazku — a dzisiejszy stan techniki przemawia za tem, że niewątpliwie do tego dojdziemy — stanie się gromadzenie elektryczności niezależnym od objętości zbiorników. W tym wypadku nie chodziłoby już więcej o to, gdzie ma być centrala elektryczna instalowana: siła elektryczna stałaby się od razu przenośną i jako towar możnaby ją wysłać na dowolne odległości. Fabryki i warsztaty nie potrzebowałyby brać uwagi na miejscowe warunki: tam, gdzieby istniały duże wodospady, możnaby urządzić elektryczne centrale i wytworzoną elektrycz. poprostu we formie lekkich akumulatorów, a nie za pomocą przewodów, przysyłać tam, gdzieby jej było potrzeba. Przy tak wielkim nadmiarze stojącej do dyspozycji siły elektrycznej możnaby zrezygnować z dalszego wyzyskiwania węgla i nafty.

Niezwiązaną z miejscem elektryczność możnaby bez wszystkiego zastosować jako środek napędowy do samochodów i samolotów, któreby zmieniły bezwzględnie swą konstrukcję pod względem przedewszystkiem swego ciężaru. Samolot stałby się wskutek napędu elektrycznego nie tylko pewniejszym, ale równocześnie sprawniejszym, tańszym i wytrzymalszym. Oba te środki komunikacyjne, stojące każdemu do dyspozycji uniezależniłyby nie tylko kupca, lecz także i robotnika od wyboru miejsca zamieszkania. Olbrzymie zbiorowiska pomieszczeń nie miałyby więcej racji bytu, a duże miasta zmieniłyby się na wiejskie osiedla.

Z dalszych postępów na polu elektrotechniki należy jeszcze wymienić możność widzenia na odległość, które da oku to, co daje dzisiaj radjofonja i umożliwi każdemu widzenie we własnym domu przedstawień teatralnych, swoich znajomych, znajdujących się daleko poza domem i t. d.

Dalszy rozwój nie zapowiada oczywiście możliwości zdobywania bez trudu dobrobytu, w każdym bądź razie można się spodziewać poprawy obecnych warunków życiowych.

Rozwój radjotelegrafu w Polsce.

Z dat zamieszczonych w 26 i 52 zes. »Przemysłu i Handlu« wynika, że radjotelegrafu nie można jeszcze uważać za przedsiębiorstwo rentujące, jakkolwiek widać, z niżej podanych cyfr, że wykazuje on wyraźną tendencję

w tym kierunku. — Wedle bowiem badań, przeprowadzonych przez Najwyższą Kontrolę Państwa, eksploatacja poszczególnych radjourzędów w 1925 r. dała następujące wyniki:

Nazwa urzędu	Ilość wymienionych wyrazów:		wzrost	Dochody zł	Wydatki zł	Wynik zł
	w 1925 r.	w 1924 r.				
Warszawa	2.529.845	1.409.669	1.120.176	5.4671.95	454.852.30	+ 119.819.65
Grudziądz	2.352.929	1.864.832	488.097	160.955.50	108.483.74	+ 52.471.76
Kraków	1.109.869	553.732	556.732	85.464.29	60.270.77	+ 23.193.52
Poznań	222.778	940.416	- 717.638	17.013.27	109.995.98	- 92.982.71
Razem:	6.215.421	4.768.054	1.447.367	836.105.01	733.602.79	+ 102.502.22

Naogół wszystkie radjostacje wykazują w 1925 r. w porównaniu z 1924 r. wzrost korespondencji w ogólnej ilości 1,447,367 wyrazów, z wyjątkiem radio urzędu w Poznaniu, który pracował samodzielnie tylko do dnia 1 maja 1925 r. a następnie został scentralizowany w biurze operacyjnym w Warszawie (t. j. nadawanie i odbiór telegramów aparatami urzędu poznańskiego dokonywała Warszawa).

Również wzrósł nieco tranzyt zagraniczny z Ameryki przez Polskę i odwrotnie a mianowicie:

Z Ameryki do państw europejskich nadesłano w 1925 r. 103,426 wyrazów, gdy w 1924 r. tylko 76,248 wyrazów, czyli tranzyt ten powiększył się o 36 proc.; w kierunku zaś odwrotnym t. j. z państw europejskich do Ameryki tranzyt w 1925 r. wynosił 20,842 wyrazów, co w porównaniu do 5,838 wyrazów w 1924 r. wykazuje wzrost nawet o 71 proc.

Wzrost korespondencji radjotelegraficznej w 1925 r., pomimo ogólnego zastoju w życiu gospodarczym. tłumaczy się ulepszeniem radjostacji w Grudziądzu i Warszawie, co pozwoliło na jednoczesny odbiór i nadawanie korespondencji mechanicznie i przyspieszyło zapisywanie odbieranych telegramów, z szybkością do 220 liter na minutę. Ponadto ulepszenia w radjourzędach w Poznaniu i Krakowie oraz w biurze operacyjnym w Warszawie umożliwiły pracę w ciągu 16 godzin na dobę i scentralizowanie jej w Warszawie, t. j. przesyłanie radjotelegramów bezpośrednio z Warszawy za pomocą aparatów poznańskich i krakowskich.

Ponadto poczyniono w roku sprawozdawczym przygotowania do scentralizowania w Warszawie pracy radjourzędu dla bezpośredniej komunikacji z Francją

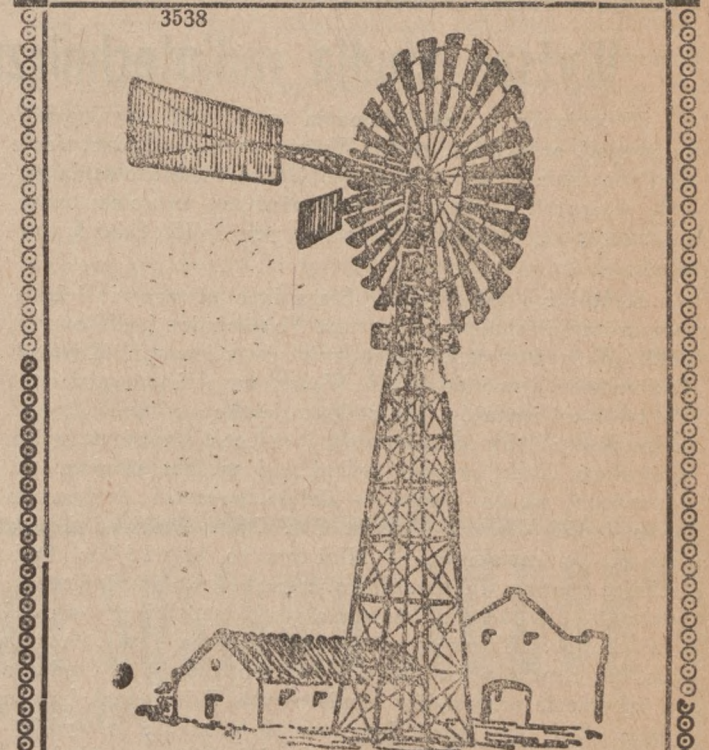
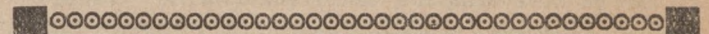
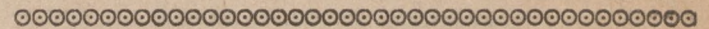
Dla dalszego rozwoju radjokomunikacji i osiągnięcia łączności z Włochami, Hiszpanją, Jugosławią, i Grecją, w końcu 1925 r. poczyniono zamówienia na renowację radjomechanizmów w Poznaniu kosztem 9,000 dolarów i w Krakowie kosztem 11 000 dolarów.

Z powyższego wynika, że Radjotelegraf wykazuje stały postęp, tak pod względem technicznym, jak i finansowym.

Działanie muzyki radjowej na chorych.

Mało jest odczuwać niedolę chorych, mało jest rozumieć ich przykre położenie — trzeba samemu być chorym i znaleźć się w murach szpitalnych, by należycie pojąć i wnikać w psychikę chorego, oddanego na pastwę dżugich i beznadziejnych nudów, które nie tylko, że nie wpływają na polepszenie się stanu zdrowia, lecz działają wręcz przeciwnie. Zaradczym środkiem w tym wypadku jest muzyka.

Wpływ muzyki na duszę człowieka znany jest powszechnie. Wystarczy tylko zapytać tych wszystkich inwalidów wojennych z jakim utęsknieniem, z jakim

Budowa elektrowni: ciepłych, wodnych i wietrznych. Instalacje elektryczne: na siłę i światło, oraz naprawy urządzeń elektr., tania, przepisowo i fachowo.

Dostawa turbin wietrznych „HERKULES“ Akumulatorów. Maszyn elektrycznych. Materiał. elektro-instalac. Żarówek.

Ceny konkurencyjne.

Własne nowoczesne warsztaty naprawy aparatów i maszyn elektrycznych

FABRYKACJA APARAT. TABLICOWYCH-ROZRUSZNIKÓW

Zjednoczone Przedsiębiorstwa Elektryczne

inż. K. GAERTIG i S-ka T.Z.O.P.

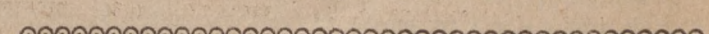
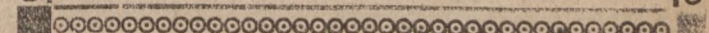
Poznań, ulica Pocztowa nr. 26.

Rok założenia 1903.

Tel. 35-84.

Telegr. Energja Poznań.

Tel. 35-84.

upragnieniem wyczekiwano w szpitalach każdej niedzieli i tych dni uroczystych, na które zapowiadano wieczór rozrywkowy z muzyką i śpiewem, jak radośnie dziś jeszcze wspominają oni swój pobyt, pomimo całej świadomości o ciężkim ich nierzadym kalectwie.

Oczywiście w wyborze produkcji muzycznych należy zachować pewną przezorność, aby zbyt poważnymi melodjami nie potęgować smutnego nastroju chorych.

Wpływ muzyki ogranicza się nietylko do sfery duchowej człowieka. Badania naukowe ustaliły, że słuchanie muzyki działa i w innym jeszcze kierunku, mianowicie wywołuje rozszerzenie naczyń krwionośnych, wpływa dodatnio na głębokość oddechu.

W jednym zwłaszcza kierunku okazała się muzyka wielce korzystną dla celów lekarskich. Oto jeden

z francuskich lekarzy-dentystów uczynił niedawno spostrzeżenie, że produkcje muzyczne, nadawane przez radio w sali operacyjnej, uczyniły narkozę o wiele łatwiejszą i przyjemniejszą.

Spodziewać się też należy, że muzyka radjowa, wprowadzona do sal szpitalnych, na którą tak długo nasz wydział szpitalnictwa zdecydować się nie może, będzie mogła ulżyć chorym w ich cierpieniach. Tu jednak domagaćby się należało poszczególnych dla każdego chorego słuchawek, a nie głośników, które mogą niepokoić chorych, nie usposobionych do słuchania, ciężko chorych, a nawet wywoływać sprzeciwy.

Produkcje wokalne muzyczne przy pomocy radja szczególnie nadawałyby się dla rekonwalescentów oraz dla tych, którzy, acz niezbyt chorzy, skazani bywają na dłuższe przebywanie w łóżku.

Wyższe studia radjotechniczne na Politechnice Lwowskiej.

W związku z zamieszczonym w Nr. 49 „Rynku Metalowego“, artykułem, p. t. „Wyższe studia radjotechniczne na Politechnice Warszawskiej, poniżej, dla zobrazowania wogóle wyższych studiów radjotechnicznych w Polsce, przytaczamy szereg wiadomości, dotyczących Politechniki Lwowskiej.

Krótki rys historyczny. Starania o utworzenie laboratorium radjotechnicznego w tuł. Politechnice podjęto w r. 1919. W październiku tego roku wystosowuje Rektorat Politechniki pismo do M. S. Wojsk. z prośbą o udzielenie Politechnice aparatów radjotelegraficznych różnych typów, które pozwoliłyby na nauczanie i demonstrowanie tego tak doniosłego działu wiedzy technicznej w laboratorium. W odpowiedzi na to pismo — dzięki poparciu ówczesnego Szefa Wojsk Łączności pułk. Inż. Drewnowskiego i mjr. Inż. K. Jackowskiego — Ministerstwo przydzieliło Politechnice pewną ilość starego sprzętu radjotechnicznego, przyrządów i okazów, które stały się zaczątkiem pracowni i wykładów. W latach następnych zabiegano w kierunku dalszego gromadzenia przyrządów i okazów i o fundusze na zakupienie przyrządów pomiarowych. Szło jednak bardzo ciężko. Z jednej strony były wielkie trudności z wydobyciem pieniędzy na ten cel, a z drugiej, mimo przychylnego traktowania sprawy przez Radę Wydziału Mechanicznego i szereg profesorów tej uczelni, nie można było uzyskać lokalu na pomieszczenie pracowni, z powodu znanej szczypliwości miejsca. Z tych to przyczyn sprawa wykładów stała się aktualną dopiero w r. nauk. 1923/24. Jako pierwszy krok zaprowadzono dwugodzinny wykład prądów szybkozmiennych przez półroczje zimowe i dwugodzinny wykład radjotelegrafji i radjotelefonji przez półroczje letnie z 3-ma godzinami ćwiczeń. Z pracownią znalazło się także wyjście, skorzystano z lokalu, jaki przeznaczyła Dyrekcja Państwowej Szkoły Przemysłowej dla celów kursu radjotelegrafji i radjotelefonji, mającego się odbywać w tej szkole. Tu zgromadzono przyrządy, jakie były do dyspozycji ze strony Politechniki wraz z przyrządami, których mała ilość Pol. Lwowska otrzymała dzięki poparciu p. pułk. Jawora od MSWojsk dla celów kursu i do dnia dzisiejszego opędza się temi środkami pracę dla Politechniki i Szkoły Przemysłowej.

Mimo tego chwilowego rozwiązania sprawy pracowni, nie ustawano w zabiegach o uzyskanie odpowiedniego lokalu na laboratorium w gmachu Politechniki. Czynniono to zaś raz dla zasady, że Politechnika takie laboratorium winna mieć u siebie, powtóre dlatego, że odległość Szkoły Przemysłowej od Politechniki jest za wielka (1/2 godz. jazdy tramwajem), by można w tych warunkach racjonalnie pracować, a po trzecie, dlatego, że z biegiem czasu okazało

się pomieszczenie w Szkole Przemysłowej za szczupłe. Trzeba jednak było czekać aż trzy lata, by uzyskanie lokalu na to laboratorium stało się rzeczywistością. Brak miejsca był tak dotkliwy, że nie pomagały wszelkie uchwały Rady Wydziału Mechanicznego, w których stale podnoszona była ważność sprawy, nie pomagały wszelkie kompromisowe wnioski. Dopiero z chwilą dokończenia budowy gmachu laboratorium maszynowego udało się z trudem — kosztem ofiarności Wydziału Architektury — uzyskać na to laboratorium dwie ubikacje w głównym gmachu Politechniki o łącznej powierzchni — 100 m². Sprawą opiekowali się w szczególności pp. Dziekan Sokolnicki, prof. Idaszewski i Geisler, a z pośród innych panów, którzy, oceniając ważność studjum radjotechniki, popierali usilnie zabiegi o ubikacje na to laboratorium, prof. Matakiewicz, przewodniczący Komisji lokalnościowej i pp. prof. Bartel i Kuryłło, którzy przychylni się do pomyślnego załatwienia sprawy, czyniąc pewne kompromisowe ustępstwa ze strony Wydziału Architektury. Tak więc, uzyskanie lokalu oznacza duży postęp, oddech na chwilę — ale dosłownie na chwilę — bo teraz trzeba będzie znowu urządzać laboratorium w Politechnice, starać się o pieniądze na stoły, szafy, na zakupienie przyrządów, a tu widoki jak najgorsze, o ile chodzi o gotówkę. M. W. R. i O. P. na memoriał młodzieży w sprawie uposażenia laboratorium radjotechnicznego w Politechnice Lwowskiej, odpowiedziało jak następuje: „W związku ze złożonym przy piśmie Rektora z dnia 20 czerwca b. r. Nr. 7818 memoriałem Koła Mechaników Studentów Politechniki Lwowskiej, Ministerstwo oświadcza, że sprawę uposażenia laboratorium radjotechnicznego traktuje przychylnie i zgodzi się na uwzględnienie wniosku w miarę rozporządzalnych na ten cel kredytów, gdy usunięte zostaną trudności lokalne“. Pismo to datowano 10 lipca 1925 r. Nr. 6642I/IV/25. — Jak widać, odpowiedź wprawdzie przychylna, a właściwie odmowna i w najlepszym razie odwołująca sprawę, chociaż wkrótce potem Ministerstwo asygnowało na stację radjofoniczną w gimnazjum w Krakowie kwotę tak poważną, że możnaby za nie urządzić skromne laboratorium dla kształcenia młodzieży, specjalizującej się w radjotechnice, na lata całej.

Stan obecny wykładów i ćwiczeń.

W roku bieżącym odbywają się w tuł. Politechnice następujące wykłady i ćwiczenia z dziedziny radjotechniki:

- 1) wykłady prądów szybkozmiennych w ilości 3 g. tyg. w półr. zimowym,
- 2) wykłady radjotelegrafji i radjotelefonji w ilości 3 g. tyg. w półr. letnim,
- 3) wykład; lampy katodowe w ilości 1 godz. tyg. przez cały rok,

4) ćwiczenia w pracowni radjotechn. w ilości 3 g. tyg. w półr. lekciem.

Wykłady te pomyślane są w ten sposób, że razem wzięte obejmują teoretyczne podstawy radjotechniki, oraz całości kształt zagadnień naukowych i technicznych z tej dziedziny.

Wykłady i ćwiczenia odbywają się na IV roku Oddziału Elektrotechnicznego Wydziału Mechanicznego, na którym wprowadzona jest specjalizacja w kierunku prądów silnych lub teletechniki. Dla obierających pierwszy kierunek prądu szybkozmiennego, lampy katodowe, radjotelegrafia i radjotelefonja są przedmiotami nadobowiązkowymi; dla obierających specjalizację w kierunku teletechniki są te przedmioty obowiązkowe. Nadto dla specjalizujących się w teletechnice wymagane są: 1) co najmniej półtoramięsiężna praktyka warsztatowa mechaniczna, 2) najmniej dwa miesiące praktyki montażowej elektrotechnicznej, 3) najmniej jeden miesiąc obsługi stacji telegraficznej lub radjotelegraficznej.

Ponadto wykłady prądów szybkozmiennych i lamp katodowych obowiązkowe są dla grupy fizycznej studentów Wydziału Ogólnego, a wykład radjotelegrafji i radjotelefonji polecane.

Sprawa wykładów i ćwiczeń z radjotechniki, a zwłaszcza ćwiczeń, nie jest wystarczającą. Co do zamiarów na przyszłość, to są dosyć duże — oby tylko urzeczywistnić się dały przy dzisiejszej mizerji pieniężnej. — Otóż w pierwszym rzędzie Władze Polít. dążą do zainstalowania się w lokalu przyznanym na laboratorium w Politechnice. Po urządzeniu pracowni istnieje zamiar powiększenia liczby ćwiczeń z 3 przez jedno półrocze na trzy przez dwa półrocza, łącząc je z krótkim wykładem pomiarów laboratoryjnych. Jako następne usiłowanie wymieniamy staranie się o fundusze na urządzenie takiego laboratorium, by mogło ono służyć nie tylko dla studentów, ale także do wykonywania prac naukowych z dziedziny radjotechniki i dziedzin po-

krewnych. Potrzeba do tego celu zakupić cały szereg przyrządów precyzyjnych (elektrometry, galwanometry, oscylografiy, przyrządy rejestrujące i t. d.). Dalej dążeniem jest urządzenie laboratorium do prac nad lampami katodowymi i procesami, odbywającymi się w lampach i przyrządach nadawczych i odbiorczych i t. d. Kiedy się to da uskutecznić i czy da się uskutecznić w warunkach, w jakich znajduje się Polít. Lwowska, trudno dziś o tem mówić. O ile jednak dałoby się to uskutecznić w latach najbliższych, to możnaby stworzyć Instytut do badań naukowych dla celów radjotechnicznych.

Różne

Senat o „Radjopajęczarzach“.

Na ostatniem plenarnem posiedzeniu senatu senator Popowski, referując sprawozdanie budżetowe generalnej dyrekcji poczt i telegrafów za 1925 r., poświęcił obszerny ustęp swego przemówienia sprawie radjofonji w Polsce.

Omawiając powstanie radjofonji oraz ustosunkowanie się rządu do eksploatacji radjofonu w Polsce, senator Popowski stwierdził, że oddanie koncesji Tow. „Polskie Radio“ odpowiadało interesom państwa. Koncesjonariusz wywiązał się z zadania, nie narażając na szwank ani interesów państwa ani ludności.

Zapora na drodze rozwoju radjofonji w Polsce stoi „radjopajęczarstwo“. Bezplatne nielegalne korzystanie z usług broadcastingu polskiego krzywdzi skarb państwa, który w 40% jest współwłaścicielem stacji nadawczej, oraz koncesjonariusza, wobec którego skarb państwa wziął pewne zobowiązania. Wychodząc z tego założenia, komisja skarbowo-budżetowa senatu postanowiła wezwać rząd, żeby jaknajenergiczniej i bezwzględnie tępił bezpłatne korzystanie z usług radjofonu.

Zakłady akumulatorowe systemu „TUDOR“

Spółka Akcyjna

Centrala w Warszawie, Al. Jerozolimskie 45. Tel. 17-45.

FABRYKA W UTRACIE STACJA KOL. PRUSZKÓW.

Warsztaty reparacyjne i stacja do ładowania ul. Złota 35, tel. 404-94

Oddziały: w Poznaniu, ul. Mostowa Nr. 4-a, telefon 11-67.

w Bydgoszczy, ul. Błonia nr. 7, telefon 13-77.

we Lwowie, ul. Nabelaka Nr. 21.

3300

Akumulatory stacyjne i przenośne oryginalnego systemu „TUDOR“. Katodowe i anodowe baterje akumulatorowe do radjo. Akumulatory do starterów samochodowych. Lampy przenośne akumulatorowe i lampy górnicze.

Wyłączna reprezentacja Ferro-Niklowych Akumulatorów
Edison Storage Betty Co. Orange N. J. Stany Zjednoczone.

Inż. ST. CISZEWSKI i S-ka

Sp. z o. p.

— 2979 —

FABRYKA ARTYKUŁÓW ELEKTROTECHNICZNYCH
BYDGOSZCZ, UL. SOBIESKIEGO 10a

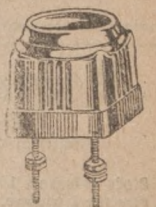
poleca ze składu:

Korki bezpiecz. Ed. — Wstawki (Patrony) bezpiecz. D-II. — Wtyczki porcelanowe
Paseczki (Lamelki) topik. — Bezpieczniki tabl. i uniw. — Rozczepki d/rurki, kuhlo.
Wtyczkowe gniazda porcelanowe — Wieszarki izol. 10 mm 1/4" — i wiele innych.

Sprzedaż hurtowa

Wyrób własny krajowy

♦ Ceny konkurencyjne

Gniazdka

kontakty, wtyczki, śruby itp.
Druty posrebrzane, ocynkowane i gołe. Linka antenowa 2968

Helios, Poznań, Rynek Łazarski 8, Tel. 65-43

Liny stalowe i żelazne, drut kolczasty
siatki do ogrodzeń, drut żelazny
ocynkowany i nieocynk.
gwoździe: 2221

Włodawska Fabryka Drutu dawn. C. Klauke
Sp. Akc. w Włodawku.

Bacznosc handlarze maszyn!

Gniotowniki do kartofli, cale z zelaza, z cynowana skrzynka
50 x 40 x 25 cm. Plugi jednoskobowe, model Ventzki.
Brony siewne i rolne wszelkiego rodzaju i w kazdej ilosci
dostarcza najkorzystniej 3331

Ernst Padubrin, Trzeciewiec
pow. Bydgoszcz, Proszę żądać cennika.

Wolne miejsce.

Standing

LAKIERY dla przemysłu. — FARBY do wagonów i farby olej-
ne. — FARBY odporne na rdzę. — LAKIERY wierzchnie i do
szlifowania. — SZPACHTLÓWKI, LAKIERY ASFALTOWE.

Uprasza się zażądać oferty.

3175

„STANDING“ FABRYKA LAKIERÓW I FARB S. Z O. O.
GDAŃSK - WRZESZCZ, Friedensschluss
Telefon nr. 41698 — Adres telegr.: Standing

FABRYKA WYROBÓW METALOWYCH KAZIMIERZ PISAREK, TORUŃ, BYDGOSKA Nr. 90.

Wyrabia okucia meblowe i budowlane, oraz wszelkie
artykuły masowe. 3541

CZYSSTE BLACHY

do wyrobu przebijarek oraz

blachy z polyskiem

na osłony, prócz tego gwoździe druciane we wszelk'ch
rozmiarach dostarcza po cenach przystępnych

CARL FLECKE, Hurtownia żelaza
Hüsten i. W. (Niemcy). 3576

ZABAWKI

wyrabia

Samoloty o własnej sile latające,

Fru-Fru! latająca śmigła,

Baki z wieżą Eifel, wirujące w każdej pozycji,

Karuzele z mechanizmem obrotowym,

Aparaty do rysowania deseni artystycznych,

Armatki ruchome, pneumatyczne, 2505a

Odlewy malowane w kartonach jak: wojsko i t. p.

Wytwórnia Zabawek, „Precyzja“ Inż. BOLESŁAW STAN
Poznań-Solacz, Podolska 2.

FABRYKA LAMP

Inż. JANA BARANIECKIEGO w Przemysłu

poleca lampy ścienne, patentowe,
lustrowe i wiszące. 3145

Zakład Wyrobów Drucianych MICHAŁ RUŚ, Zadziewe - Żywiec

Poleca solidnego wykonania sprzęty kuchenne i przy-
bory dla gospodarstwa domowego z drutu, cynowane
oraz druciane siatki plecione, materace do łóżek
wycieraczki do butów i wszelkie w zakres wchodzą-
ce wyroby druciane. 3440

„Wadowicki Przemysł Druciany“

S-ka z ogr. odp. w Wadowicach 2555

Fabryka założona przez JÓZEFA GÓRECKIEGO z dawniej
fabryki Krakowskiej wykonuje:

Druty kolczaste i gładkie surowe ocynkowane i galwanizowane. — Gwoździe bu-
dowlane i papowe. — Siatki do ogrodzeń. — Siatkowe skrzynie dla regulacji
rzek, wkłady materasowe do łóżek i t. d.

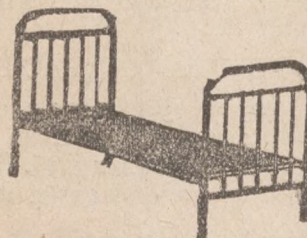
Centralne Biuro WADOWICE (Małopolska)

Reprezentant na Wielkopolskę: Inż. Józef Gawlas, Poznań 3 Rudnice

LUTOWNICE (Lampki do lutowania)
benzynowe i naftowe
światowej fabryki „Radius“ w Stokholmie,
oraz wszelkie narzędzia dostarczają:

P. GOLDMAN i L. ENDELMAN
Warszawa, Widok 11. - Telefon 130-88.
3436

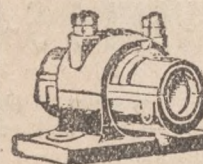
Fabryka Łóżek
Metalowych 3060

i Materacy Patentowych

L. Świątek

Poznań, Dr. Dębińska 12. Tel. 27-46
Odsprzedającym wysoki procent.

PRZY WSZELKICH ZAMÓWIENIACH
PROSIMY ZAWSZE POWOŁYWAĆ
— SIĘ NA NASZ TYGODNIK —

TRANSMISJE

ŁOŻYSKA, SPRZĘGŁA, WAŁY
TARCZE PASOWE, PRZYSTAWKI
ODWROTNA DOSTAWA. CENY NA RZĄDANIE

S. SAMULSKI i SP. PLESZEW FABR. MASZ.

Przegląd Dostaw

W dziale niniejszym podajemy przetargi, licytacje i konkursy rozpisane przez urzędy państwowe, komunalne i większe firmy. Każde słowo w „Przeglądzie Dostaw” obliczamy 10 groszy a tłuste słowo tytułowe po 50 groszy. Przy powtórzeniach 2× dajemy 10% rabatu, przy 3× 20% rabatu

Przetarg ofertowy na wykonanie posadzki parkietowej oraz płytkowej.

Magistrat miasta Królewskiej Huty rozpisuje przetarg ofertowy na wykonanie posadzki parkietowej oraz płytkowej z wkładkami w miejskim domu Urzędniczym, przy ul. Dąbrowskiego.

Oferty należy wnieść do Magistratu do dnia 10-go stycznia 1927 roku. Na kopercie należy umieścić napis: „Oferta na wykonanie posadzki parkietowej w domu urzędniczym przy ul. Dąbrowskiego”.

Wydawanie podkładek i bliższe szczegóły w Urzędzie Budowlanym przy ul. Stawowej 1, pokój 26, za opłatą 50 gr.

Ogłoszenie.

Katowice, dnia 21 grudnia 1926 roku.

Urząd Celny. L. dz. 15025/26.

W poniedziałek, dnia 10 stycznia 1927 r., o godzinie 9-iej rano, odbędzie się w magazynie konfiskat Urzędu celnego, Katowice, publiczna licytacja towarów, pochodzących z przemysłnictwa.

Spis towarów, przeznaczonych do sprzedaży można oglądać w wyżej wymienionym Urzędzie w godzinach urzędowych.

Naczelnik Urzędu Celnego: (—) Schenk, m. p.

Wydział Kanalizacji i Wodociągów Magistratu miasta Łodzi

ogłasza niniejszem konkurs na dostawę materiałów budowlanych do robót kanalizacyjnych w roku 1927, a mianowicie: I. Cegły prostej, pełnej, I. klasy, 600 000 sztuk; cegły prostej, pełnej, II. klasy, 3 300 000 sztuk; cegły prostej, dziurawki, I. klasy, 600 000 sztuk; cegły klinów nr. 2, I. klasy, 150 000 sztuk; cegły fasonowej, różnej, I. klasy, 50 000 sztuk; sączków różnych 40 000 sztuk. II. Wyrobów kamionkowych, spodów, okładzin, wpustów, rur, fasonów i t. p., 27 000 sztuk. III. Wyrobów żeliwnych: skrzynek włazowych, wentylacyjnych drzwi do przemywania, stopni i t. p., 800 sztuk. IV. Drzewa budowlanego: kantówki różnej, 350 m. sześć.; bal i desek różnych, 170 m. kb. Konkurencja odbędzie się dnia 3 lutego 1927 r. w biurze Głównym Wydziału Kanalizacji i Wodociągów Magistratu m. Łodzi, ul. Narutowicza 2, II. p., front, o godz. 12 w południe. Oferty muszą być złożone w zapieczętowanych kopertach do tegoż terminu w Biurze Głównym Wydziału z dołączeniem wzorów oferowanych materiałów. Warunki konkursu i umowy łącznie z warunkami technicznymi są do przejrzania lub nabycia w Wydziale, w cenie zł 3,— za komplet dla każdej konkurencji. Rysunki techniczne zależnie od wielkości arkusza zł 1, 2 lub 3 za sztukę.

Przetarg na dostawę materiałów technicznych dla zarządów pocztowo - telegraficznych.

Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów ogłasza przetarg na dostawę materiałów technicznych dla zarządów pocztowo-telegraficznych na następujące materiały, jak linjowy drut żelazny ocynkowany, linjowy drut krzemio - brązowy, drut

brązowo odżarzony, złączniki miedziane i aluminiowe do drutu, cyna angielska, ołów w arkuszach i w blokach, mosiężne zaciski probiercze, izolatory szklane, okrągłe, naczynia szklane, średnicy 10 mm., wysokości 100 mm., uchwyty malowane, uszy (kauszy) z blachy żelaznej ocynkowanej, naprężniki śrubowe (malowane), obłaki podwójne, kompletne z naśrubkami i podkładami, wkręcane haki izolatorowe, podwójne haki (malowane), konsole malowane do badania linij, poprzeczniki wygięte, malowane do czionów na słupy drewniane żelazo - korytkowe, nakładki (sworznie), z naśrubkami i łebkami kwadratowymi, śruby do drzewa z kwadratowymi łebkami, żelazne podkłady kwadratowe z okrągłym otworem, średnicy 20 mm. do bolca, gwoździe, stopnie malowane do wchodzenia na słupy, podpórki (kątowniki), konsole malowane (proste) ze śrubą i nakrętką, śruby wygięte z nakrętkami do konsol, komplety klamer do mocowania lin stalowych, linki stalowe, siaraczan miedzi, bez miazgu w kryształach bez zawartości żelaza, linki konopne, impregnowane pasy ochronne, parczane z trosami stalowymi obszyte skórą i z torebkami brezentowymi do narzędzi, słupolazy z paskami, wielokrażki do lin, wrotki do skręcania wiązek miedzianych i aluminiowych, żabki do drutu brązowego i żelaznego, pojedyncze i podwójne fajki porcelanowe, gałki porcelanowe, klamerki do kabla, kołki stalowe (dyble), podkłady mosiężno - blaszane, podrolki porcelanowe peszla, stalowe skobelki druciane, biała taśma izolacyjna.

Oferty należy składać do dnia 15 i 29 stycznia 1927 r. do Generalnej Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Warszawie.

Ogłoszenie przetargu.

Dnia 10 stycznia 1927 roku, o godzinie 11-iej rano w biurze Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1, na Pradze, przy ul. Zabkowskiej Nr. 27-31, odbędzie się sprzedaż w drodze przetargu ustnego za gotówkę, różnego łomu żelaznego w ilości około 90 000 klg. Cena wywoławcza za 100 klg. łomu zł 8.

Wymieniony łom oglądać można na placu Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1, w godzinach od 9-iej rano do 3-iej po południu.

Reflektanci winni złożyć przed rozpoczęciem licytacji wadium w wysokości zł 500 do kasy Państwowej Wytwórni Wódek Nr. 1.

Łom winien być zabrany z placu Wytwórni w przeciągu dni 6 od daty przetargu.

Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego.

W poniedziałek, 10 stycznia o godzinie 11-tej,

będę sprzedawał u Krawczykiewicza w Dubryku, stacja kolejowa Zblewa, drogą dobrowolnej licytacji najwięcej dającemu za gotówkę następujące narzędzia rolnicze: 3 wozy robocze, bryczkę, sanie robocze i wyjazdowe, manej czterokonnej, młockarnię szerokomłotną, sieczkarnię, wialnię, pługi, brony, centryfugę, parownik, warsztat stol., szory wyjazdowe, kultywatory, żniwiarkę, wagę decymalną, 1 wózek polowy z 4 szynami i wiele innych rzeczy rolniczych.

Rzeczy te można oglądać w dniu licytacji. Knitter, soltys.

WARUNKI DLA INSEKTYWÓW I ABONENTÓW:

CENY OGŁOSZEŃ: $\frac{1}{4}$ str. 100 zł, $\frac{1}{2}$ str. 60 zł, $\frac{3}{4}$ str. 35 zł, $\frac{1}{8}$ str. 20 zł, $\frac{1}{16}$ str. 10 zł. Ogłoszenia na okładce z dopłatą. W Gdańsku te same ceny w guldenacki. Ogłoszenia z zagranicy oblicza się według osobnej taryfy. W wydaniach specjalnych obowiązuje inna taryfa. Miejszem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań. Przy wszelkich kwestjach spornych miarodajny jest Sąd Powiatowy w Poznaniu. Na wypadek zwłoki lub skargi sądowej, wszelkie rabaty odpadają. — Konto czekowe P. K. O. w Poznaniu, nr. 202-796.

Dzierżawy, zastępstwa, personal, sprzedaże itd.

Zakłady przetapiania metali na Górnym Śląsku poszukują natychmiast **zarządcy magazynu** obznajmionego z kierownictwem w magazynu, oraz **fachowcami znajomościami**, które są konieczne przy przetapianiu metalu białego i szpitu. Znajomości fachowe przy odbiorze starych metali są konieczne. Zgłoszenia z podaniem terminu wstąpienia, krótkiego życiorysu, odpisów świadectw, pensji oraz referencji do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 3502.

WAŻNE DLA MAJSTRÓW STOLARSKICH!

Posiadam katalogi i rysunki mebli — najnowsze mody — z firmy Herman Kunze Berlin. Na żądanie wysyłam ilustrowane cenniki darmo. Enlich, Jarosław, Grodzka 14. 926

Nadzwyczajna okazja!

Warsztat ślusarski dla rep. maszyn rol.

w głównym punkcie Grudziądza, z bardzo dużą klientelą większą jest z powodu choroby bardzo **korzystnie** do nabycia. Zgłoszenia do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 3579

WYDZIERŻAWIĘ MOJĄ CEGIELNIĘ POŁOWA

położoną przy kolei i między dużymi wioskami, na bardzo korzystnych warunkach. Odbyt cegielni zapewniony. Laskowski, Pączkowo, pow. Starogard. 902

Samochód

18/48 Dürkop, 6 osobowy, kompl., z 6 mała używanymi oponami, okazjnie do sprzedania. Zgł. pod nr. **3578** do adm. „Rynku Metal. i Maszyn.“

MOTOR 2½ KONIA

sprzedam. Kajzer, Warszawa, ul. Zajączka 2. 907

SILNIK DEUTZA

na gaz ssany, o sile 70 koni w bardzo dobrym stanie do sprzedania z powodu zamiany na większy. Obejrzeć można w ruchu w **Włocławskiej Fabryce Drutu C. Klauke Sp. A. & Co. w Włocławku.**

DYNAMOSTARTER

12 wolt, magnet, 2-cylindrowy, gazniki, sprzeda korzystnie Górny, Poznań, ul. Staszica 21. 918

APARATY AUTOGENICZNE

nowe i używane oraz butle do tlenu poleca **W. Lachowicz, Poznań, Odkok 2** 3580

LOKOMOBILA

przewoźna, 8 atm. 18 KM. do natychmiastowego użytku, spręda Fabryka „Sport“, Bydgoszcz, Grodzko 28. 919

Motor elektryczny

na prąd stały, 16 P. S., 440 Volt, N. 1480. zupełnie zamknięty, zatem chroniony przed pyłem i wilgocią, z rozrusznikiem, w doskonałym stanie użytkowym, ocłony, loko składnica w Gdańsku, natychmiast do sprzedania.

F. Büttner, Gdańsk, Abbeig-Gasse 2. 3583

ŚRUTOWNIK

prawie nowy, spręda **W. Gatzke, Wiskitno, poczta Wierzchnia, Król, pow. Bydgoszcz.** 917

Maszyna parowa 5 HP,

kocioł parowy stojący 5 m² pow. ogrzew.,

centryfuga do mleka na 600 ltr. masielnica i pompa do mleka okazjnie na sprzedaż

MIECZYSLAW DOMAGAŁA, Poznań, Matejki 55.

ŚRUTOWNIK

prawie nowy, Rapid Nr. 6, sprawność na godz. 25 ctr. do sprzedania. **Stabenau, Modliborzyce, pow. Inowrocław.** 916

Walce podwójne młyńskie

600×300 Fab. Busse Heoswalde, rezerwow. wałkami, sprzedam za 4000 zł loco Poznań. Zgł. do Rynku Met. i Masz pod 3572

MOTOR 5-KONNY

20 wolt, prąd stały, zupełnie dobry, marki Siemens-Schuckert, sprzedam. **Kantorczyk, Poznań, Św. Marcin 4.** 904

2 lokomotywy

50 HP

3-osiowe, rozp. toru 600 mm. miedziane paleniska

do sprzedania

Oferty sub „B. H.“ do Tow. Reklamy Międzynarodowej s. z. o. o. j. r. **Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124**

3567

ZARZĄD KASY EMERYTALNEJ

spręda natychmiast 160 000 szt. cegły glin., 1 160 000 szt. cegły ilowej. Cjł. do Dyrekcji Kolei Państwowej, pokój 348. 933

Do sprzedania

3566

2 kotły parowe	— wodnorurkowe o pow. ogrzew.	300 m ² ,	12 atm.
2 „	— dwupłomienne	100 „	8 „
2 „	— „	70 „	8 „
2 „	— „	65 „	8 „
1 „	— „	53 „	7 „
1 nowy kocioł stojący	— „	10 „	6 „

Latussek, Katowice, Rynek 8, Tel. 10-13

PRADNICE TRÓJFAZOWE

155 kw, 0,300 wolt, 150 kw, 225 wolt i inne; 180 silników trójfazowych 6—41 KM, prądnic i silniki na prąd stały, silniki Diesla 20—300 KM, silniki benzynowe 40 KM, sprzedaje tanio **Aut. Petnik a spol., Elektrotechnische Fabrik in Ceska Trebova (B. Trübau) CSR.** 922

Turbina wodna

60 P. S., starszego systemu kompl., spad na 2½—3 mtr., tanio na sprzedaż. Zgł. pod nr. **3577** do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego“

MŁYN WALCOWY

obok magazynu kolejowego, budynek 3-piętrowy, na dogodnych warunkach do sprzedania. **Szancer, Maków, Małop.** (927

APARATY PRÓŻNIOWE

używane, jeden 5000, drugi 2500 l. pojemności z pompami, zaworami i rurami, wykonane z miedzi zaraz do oddania. M. Sujak, Poznań, Mickiewicza 36, tel. 63-37. 920

KASY KONTROLUJĄCE

amerykańskiej marki „National” — sklepowa z czekami, oraz dwie restauracyjne bufetowe i od piwa okazjnie zaraz sprzedam. „Meta”, Warszawa, S-to Krzyska 1, tel. 95-25. 923

Na sprzedaż

80 PS. LOKOMOBILA

Lanza z r. 1911, w bardzo dobrym stanie. Poszukuję armatur żelaznych i kamieni szamotowych z rozbiórki pieca w cegielni. Zakłady Ceramiczne Dąbrówka, majątności Doruchów, poczta, telefon: Doruchów nr. 3. Stacja kolejowa Godzietowy, wojew. Poznańskie. 925

Motory elektryczne

od 6 do 100 K. M dla napięć 120/220, 220/380, 300/500 i 3000 wolt, posiada stale na składzie

Biuro Techniczne A. Moszkowski i S-ka
w Warszawie, ul. Sienna 23. 3472

MOTOR GAZOWY

f-my Deutz, 12 SK. z przyborami, jak nowy, za cenę 400 dol. do oddania. Takowy można obejrzeć w ruchu. Kazimierz Kałduła, Warsztaty reparacyjne, Nowy Tomyśl (Wlkp.). 901

Lokomobila Wolfa Lokomobila Lanza MOTOR DIESEL

ok. 60 K. M. 12 atm., kondensacja, para przegrzana; 20 K. M. 10 atm., para przegrzana;

firmy Deutz 40 K. M. 3571

Maszyny kompletne, korzystnie do sprzedania:

Inż. Z. i J. KLOTZ, Bydgoszcz, Grodzka 30, Tel. 15-45

SPRZEDAM NATYCHMIAST

dobrze utrzymaną do transportu kompletną młocarnię z motorem 15 PS. i bardzo dobrą do transportu młocarnię. Franciszek Kazubowski, Młyn Parowy, Twarda Góra. 905

Osie wozowe

typu używanego w Wielkopolsce, okazjnie po 50 gr kilo sprzedaje fabryka wozów Augustynowicz
Warszawa, Chłodna 19. 3555

2 SAMOCHODY FIAT

501 6/21 HP. Kolonial, 4 osob., luksusowe, wykonanie na balonach; 509 4/20 HP. limusyna 4 osob., na balonach z kompl. wyposażeniem, prawie nowa — sprzeda korzystnie z powodu braku miejsca Rob. Gunsch, Poznań, Wielka 6; tel. 39-28. (911)

Maszyny do obróbki drzewa:

Kreisäge żelazna, do krajania szczap, kreisäge żelazna, z ruchomym stołem, laubsäge, wyrównarki oraz piłę taśmową o średnicy kół 1000 m/m.
posiada na składzie

Biuro Techniczne A. Moszkowski i S-ka
w Warszawie, ul. Sie na 23. 3493

Z POWODU PRZEBUDOWY MŁYNA

natychmiast do sprzedania pojedynczo lub w całości: 1 stolec walcowy 300×600 (Kapler), 1 dwuczęściowy pytel płaski (Wetzig), 1 pytel z przedprzesiewaczem (Wetzig), 1 filter ssący z 4 wężami (Wetzig). — Wszelkie maszyny obejrzeć można w ruchu. Gaul, Młyny, Szumłaca, pow. Tucholski (Pomorze). 844

WAŻNE DLA KRESÓW! — ELEKTRYKA!

Okazjnie! — Z powodu przyłączenia się do Elektrowni Gródek są do sprzedania następujące maszyny w dobrym stanie: Dwie lokomobile Nelft Company po 80 PS. 12 atm. z cenzsterami i przegrzewaczami, budowa 1905—1907 r; 1 dynamo Simens-Szukert 2—110 wolt 168 amp. 975 obr; 1 dynamo Simens-Szukert 225—300 wolt 180—200 amp. 810 obr; 2 dynamo Simens-Szukert 220—300 wolt 120 do 164 amp. 975 obr. Tablica rozdzielcza z całym kompletem 3×4. Baterie firmy Tudor, typ: S. 16,3 gor.: 164 amp. 124 ogniwa. Powyższe sprzedaje się w komplecie lub częściowo. Wiadomość: Jabłonowo (Pomorze), gmina. 903

ŚRUTOWNIKI oryg. Gruzego, 6 szt. również śrutowniki na kamieniach odda korzystnie **Leon Studziński, Kościerzyna Pom., tel 67.**

KOCIOŁ PAROWY

stojący, 40 metrów powierzchni ogrzewalnej, tanio sprzedam. Oferty pod „Kocioł”, Warszawa, „Kurjer Warszawski”, Krakowskie Przedmieście 40. 909

14 tokarń do metali

od 1 do 4 metrów toczenia, pociągowych, zagranicznych, prawie nowych nowszych konstrukcyj; 1 tokarń karuzelową, 3 zwykłe i 1 uniwersalną gryzarkę, 5 sztane i noże o wadze od 900 do 2500 kg, sprzeda korzystnie **Inż. Z. i J. KLOTZ, Bydgoszcz, Grodzka 30, Tel. 15-45** 3570

KOCIOŁ 50 qm.

6 atm., lokomobila 16—24 KM. 8 atm. na kołach, sprzeda **Fabryka „Sport”, Bydgoszcz, Grodzka 28.** 906

UŻYWANY ROZCIERACZ KONICZNY

„Victor”, 1 siewnik używany, kilka używanych kosiarek do zboża i trawy — wszystkie maszyny w dobrym stanie, prze-reperowane, sprzeda tanio **C. Gohritz, Filja Jabłonowo (Pomorze).** 842

KUPNA

KUPIE

2 samochody ciężarowe 1 i 2-tonnowy. Budowa, naprawy maszyn rolniczych i samochodów. **Dyonizy Sobieralski, Opalenica.**

KUPIE

nowy lub używany kamień francuski, peten górny. średnica 130 cm. — Oferty z podaniem ceny przyjmuje **Pierwsza Poznańska Fabryka Farb, Lak eru i Pokostu. Witold Wyszyński, Poznań, ul. Pocztowa 12. Tel. 55 75 i 28-98.**

UŻYWANA SUSZARNIA OGNIOWA

do chmielu (części metalowe), potrzebna. Opis, stan, wymiary, cenę, przesłać do Zarządu dóbr Mikulin, poczta Tyszowce, woj. Lubelskie. 912

Walce do wyrzucania kamieni

(z gliny), [Steinaussonderungswalzwerk] o 3 walcach, lub pojedyncze walce od takowego, jeszcze zdadne do użytku, kupi **J. WITT, ceg. par. Glinica** pow. Lubliniec G./Śl. 3581

MOTORU ELEKTRYCZNEGO

6 KM, prąd stały, 440 wolt, poszukuję kupna. **Jakubowski, Poznań, Chwaliszewo 64.** 921

Deferencjał

i skrzynkę biegów nadających się do osobowego samochodu Benz 16—45 K. M. poszukujemy
Zgłoszenia do adm. „Rynku Metal. i Masz. pod“ **M. Z. G. H.** nr. 3568

GENERATOR

o sile + — 15 kw. i motor o sile 10 kw., w stanie używanym, ale dobry dla poruszania traku (gater), pożądane 220 volt, poszukuje Majętność Rososzyca, Ostrów. 913

1 maszynę do rżnięcia żelaza

(Kaltsäge) i jedno imadło równoległe do Szapinga, używane, poszukuję celem kupna 3562

P. Szalski, Warsztat reparac. maszyn roln., Włocbork (Pom.)

LOKOMOBILE LEŻĄCA

nowa, albo dobrze zachowaną do zapędu tartaku 80/100 KM, natychmiast poszukuje się celem kupna. Oferty upr. Julius Wegener, Danzig-Langfuhr — Grosse Allee 23. 914

Poszukuje się kupna

jednobębnowej 1-drucarki grubej do 13 mm średnicy, jednobębnowej 1-drucarki średniej „ 5 „ „

Maszyny mogą być używane, lecz w dobrym stanie użytkowym. Oferty uprasza się do administ. „Rynku Metal. i Masz.“ pod nr. 3438

HYDRAULICZNA PRASE

stół metrowy, kompletna, z pompką, 200 atmosfer, poszukujemy. Biuro „L. Orłowski, J. Rogowicz i S-ka“, ul. Królewska nr. 8, w Warszawie. 932

MASZYNE PAROWA

jednocylindrową o sile 150 HP, poszukuje się celem kupna. Oferty nadsyłać: Tartak Parowy „Zagroda“, Ustrzyki Dolne, Małopolska. 929

SZYNY UŻYWANE

65 i 70 mm na żelaznych podkładach oraz luźne 110—120 mm, poszukujemy. Oferty pod „Kopalnia“, Warszawa, „Kurier Warszawski“, Marszałkowska 108. 908

Komplet maszyn do obróbki stolarskiej w dobrym stanie kupię 3468
A. Degórski, budowniczy — tartak — Pniewy (Pozn)

MOTOCYKL

1- lub 2-cylindrowy, mało używany, kupię za gotówkę. Fr. Bluhm, Bydgoszcz, Jagiellońska 17. 930

Zapytania, nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC“ w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesantom odpowiadamy listownie, częstokroć kilkakrotnie.

Nr. 2280. Uprasza się o podanie firmy lub fabryki, która wyrabia wagi belkowe z talerzykami miedzianymi.

Nr. 2298. Która z firm krajowych lub zagranicznych wyrabia żelazo faliste na bijaki do młocarni szerokomłotnych (karby)?

Nr. 2312. Prosimy o podanie firmy, która wyrabia względnie dostarcza przyrządy (Karburatory) na ropę, dla benzynowych silników.

Nr. 2320. Które przedsiębiorstwa posiadają blochy i deski dębowe, brzożowe i bukowe?

Nr. 2321. Która firma dostarcza wszelkie przybory do fabrykacji materaców patentowych na sprężynach, jak sprężyny stoczkowe, pociągowe, haczyki, skoble, kółka druciane i drut?

Nr. 2330. Która firma ma na składzie belki do wag (Wagschabenbalken)?

Liczniki

elektryczne, używane lub niezdatne do użytku na prąd stały 220 woltów, możliwie amperogodzinne od 1-go do 5-ciu amperów kupię.

Zgłoszenia do administracji „Rynku Metalowego i Maszynowego“ pod nr. 3435.

UŻYWANĄ LOKOMOBILE

ca 80 KM, w dobrym stanie. Oferty upraszamy pod „M. B. Rybnik“, poste-restante. 928

MOTOR NA GAZ SSANY

200 koni lub dwa po 100 koni z gazownią, kupimy. Oferty pod „Motor 200“, Warszawa, Kurier, Marszałkowska 108. 924

BALE WAGONOWE

Potrzebujemy do spiesznej dostawy bali drewnianych r. 1925/26. Odbiórka na miejscu. Płatność przy załadowaniu.

Wymiary w mm:

60 m³ 2800×240×45

60 „ 3000×240×45

60 „ 2800×240×55

60 „ 2900×240×55

Spieszne oferty: „Budownictwo“ — Bydgoszcz, ulica Pomorska nr. 8, I p. 931

MOTORÓW na prąd zmienny

220/380 Volt do 10 P. S.

poszukuje celem kupna

Industrie- und Blechwaren - Werke A. G. Gdańsk, Reitergasse 12/15 Tel. 1890 i 5392 3556

Kupimy

LOKOMOBILE 80—100 K.

w dobrym stanie, z kondensacją na parę przegrzaną lub nasyconą, możliwie firm: Wolfa, Lanza lub Badenić, potrzebujemy. Młyn Parowy B-ci R. i A. Piltz, w Częstochowie, Krakowska 55. 915

POSZUKUJE SIĘ ŚLUSARZY MASZYNOWYCH tokarzy na żelazo do samodzielnej pracy. Całkowite utrzymanie na miejscu. Fabryka Maszyn — Jankowo Dolne, pow. Gniezno. 910

Nr. 2331. Która firma ma na składzie lutownie dla kotlarzy do twardego lutowania słabej blachy mosiężnej (Schlaglot leichtfluessig)?

Nr. 2334. Która firma w Polsce wyrabia cechowane pojemniki aluminiowe, polewane i zwykłe z białej blachy?

Nr. 2338. Prosimy o podanie fabryki lub firmy, która dostarcza sprężyny do materaców.

Nr. 2339. Która firma dostarcza wiory stalowe?

Nr. 2341. Która fabryka dostarcza biel cynkowa i kryjąca?

Nr. 2349. Prosimy o wskazanie fabryki, wyrabiającej liny stalowe do maszyn parowych.

Nr. 2350. Prosimy o podanie firmy, która dostarcza wulkanizatorów do wulkanizowania opon automobilowych.

Nr. 2351. Prosimy o podanie kilku firm, dostarczających manometry.

Nr. 2353. Prosimy o podanie adresu firmy, w której można otrzymać druty miedziane do elektryczności.

Nr. 2354. Prosimy o podanie źródła zakupu różnych żarówek i lamp elektrycznych.